

Het risicobeheer vormt het hart van het welzijn op het werk. Deze fiche geeft een definitie van de begrippen gevaar, schade, blootstelling, risicofactoren en risico. Aangezien die termen regelmatig in deze toolbox voorkomen, moet de lezer ze goed begrijpen.

Fiche 2.1. Definities in verband met risicobeheer

Gevaar is "de intrinsieke eigenschap of het intrinsieke vermogen van een voorwerp, stof, proces of situatie om de gezondheid en veiligheid van de werknemer negatief te beïnvloeden of te bedreigen".

Voorbeelden: spuiten, mensen onder invloed van alcohol of drugs, besmettelijke ziekten, snijmachines, krachtige schoonmaakproducten, zwembaden, excursies enz.

Blootstelling betekent "de mate waarin werknemers met gevaar in contact kunnen komen".

Voorbeelden: het aantal keren dat een huishoudhulp emmers of zware zakken moet dragen, dat een opvoeder een gehandicapte persoon moet heffen of helpen, dat een zorgverlener in een verzorgingstehuis in contact komt met aangeschoten bezoekers, enz.

Risicofactoren zijn "collectieve of individuele elementen die het gevaar zodanig beïnvloeden dat ze de waarschijnlijkheid dat er zich negatieve effecten zullen voordoen en de omvang daarvan verhogen of verlagen". Risicofactoren zijn omgevings- en persoonsgebonden factoren die een invloed hebben op de kans dat er schade ontstaat of op de ernst van de schade.

Voorbeelden: collectieve risicofactoren, m.a.w. verbonden aan de vereniging, de organisatie en de beslissingen die daar genomen worden: stopcontacten zonder kinderbeveiliging, onvoldoende tijd om het werk correct te doen, "laagdrempelige" toegang voor iedereen. Individuele risicofactoren hangen af van het gedrag van het individu, van zijn fysiologische toestand en de kennis en informatie waarover hij beschikt: de gevaren en risico's kennen, vermoeidheid, lichamelijke conditie, al dan niet opgeleid zijn om een machine te gebruiken...

Risico staat voor "de waarschijnlijkheid dat er onder bepaalde gebruiksomstandigheden of bij blootstelling van de werknemer aan gevaar en wanneer er risicofactoren aanwezig zijn schade van een bepaalde ernst ontstaat".

Voorbeelden: gewelddadige uitbarstingen van begunstigden, pesterijen en seksuele intimidatie op het werk, zich prikken met een spuit, zich snijden, zich stoten, vallen, zich verbranden, intoxicatie, depressie, burn-out, enz.

Schade wordt gedefinieerd als "alle belemmeringen voor het goed lichamelijk en psychisch functioneren van de mens".

Voorbeelden: pijn, ziekte, arbeidsongeschiktheid, aantasting van het privéleven, angsten, enz.

